

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 28/2021(68))

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ
«ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ» (Τηλεοπτική Εκπομπή Ρ.Ι.Κ. Ένα).**

Ημερομηνία Απόφασης: 26 Απριλίου, 2021

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σεργίου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση και Χρύσως Τσόκκου, Μελών.

Οι κ.κ. Αγγελική Λαζάρου και Πάνος Κανελλόπουλος, Μέλη, ειδοποιήθηκαν κανονικά για τη συνεδρία αλλά δεν παρευρέθηκαν για προσωπικούς λόγους.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα την από μέρους του Ιδρύματος πιθανή παράβαση του **άρθρου 17Δ(1)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Το πιο πάνω άρθρο προνοεί:

Άρθρο 17Δ.(1): *Χωρίς να επηρεάζονται άλλες ισχύουσες αστικές, διοικητικές ή ποινικές διατάξεις, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ανεξαρτήτως της ιθαγένειας ή της χώρας εγγραφής του, του οποίου θίγονται τα νόμιμα συμφέροντα και ιδίως η τιμή και η υπόληψή του λόγω της αναφοράς εσφαλμένων ή ανακριβών στοιχείων κατά τη διάρκεια του προγράμματος, έχει, έναντι του Ιδρύματος, το δικαίωμα να απαντήσει ή να προσφύγει σε ισοδύναμα μέτρα θεραπείας.*

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **5.4.2021** έθεσε ενώπιον του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου τη

διερευνώμενη παράβαση. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς ή/και προφορικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, καλείσθε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, καλείσθε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικής κύρωσης.

Η διερευνώμενη παράβαση, απόρροια παραπόνου το οποίο υποβλήθηκε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου από την Ένωση Κυπρίων Κινηγών, και η οποία τέθηκε υπόψη του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου εκτίθεται πιο κάτω:

1. Στις **20.6.2020**, μεταξύ των ωρών **12:35 - 13:00**, κατά τη διάρκεια του ενημερωτικού προγράμματος **«Κοίτα Με Στα Μάτια»**, το Ίδρυμα μετέδωσε δηλώσεις του κ. Α. Γιάγκου, Αντιπροέδρου του Κινήματος Οικολόγων σχετικά με τη δράση και το ποιόν των Κυπρίων κυνηγών, οι οποίες έθιξαν την τιμή και υπόληψή τους λόγω αναφοράς εσφαλμένων ή ανακριβών στοιχείων κατά της διάρκειας του προγράμματος, χωρίς το δικαίωμα να απαντήσουν ή να προσφύγουν σε ισοδύναμα μέτρα θεραπείας, κατά παράβαση του **άρθρου 17Δ.(1)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ.300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του προγράμματος γίνεται ένα αφιέρωμα για την ευημερία των ζώων στην Κύπρο. Εμφανίζεται επί της οθόνης ο κ. Άδωνης Γιάγκου, Αντιπρόεδρος Κινήματος Οικολόγων, ο οποίος, μεταξύ άλλων, αναφέρει και τα εξής:

«Αν λάβουμε υπόψη ότι η χώρα μας, είναι μια μικρή χώρα, και έχει ταυτόχρονα πέραν των 50.000 κυνηγών, τότε η περιοχή η οποία επιτρέπεται το κυνήγι είναι πάρα πολύ περιορισμένη. **Και οι κυνηγοί δεν είναι ευσυνειδητοί στον βαθμό που θα έπρεπε και καταστρέφουν και τη χλωρίδα και την πανίδα της χώρας μας. Εγκαταλείπουν τα σκυλιά τους, πολλές φορές τα πυροβολούν αν δεν τα θεωρούν ικανά να τους φέρνουν το λεγόμενο «θήραμα», και έχουν δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα στο περιβάλλον μας.** Οι κυνηγοί σήμερα είναι πάρα πολλοί, και έχουν ένα σοβαρό πολιτικό προβάδισμα στα θέματα των δικαιωμάτων τους. Αυτό έχει δημιουργήσει υπέρμετρα θετικά δικαιώματα στους κυνηγούς τα οποία όμως είναι εις βάρος του περιβάλλοντος και των ζώων. **Δυστυχώς έχουν εκλείψει διάφορα είδη άγριας ζωής που είχαμε στην Κύπρο, όπως ο γύπας, η φρουτοφυτερίδα, προσφάτως το νερόφιδο το οποίο θυσιάστηκε στον βωμό της οικοπεδοποίησης. Οι κυνηγοί δυστυχώς δεν σέβονται τις μορφές ζωής που υπάρχουν στην Κύπρο και δεν επιτρέπεται να τα κυνηγήσουν, όπως τους γύπες και ακόμα και το εθνικό μας σύμβολο το αγρινό. Θεωρούν ότι είναι μαγκιά η βρώση και το κυνήγι αγρινού, έστω και παράνομα, αντί να θεωρείται εθνική προδοσία κατ' εμένα.** Διότι έχεις ένα είδος μοναδικό στον κόσμο το οποίο έπρεπε να προστατευόταν και όχι να το επιτρέπουμε και να κλείνουμε τα μάτια στο κυνήγι του. Οφείλουν όλοι οι ενεργοί πολίτες να απαιτήσουν από την πολιτεία να αλλάξει τα δεδομένα αυτά, να προσφέρουμε την κρατική αρωγή σε όσα καταφύγια σήμερα χρειάζονται τη βοήθεια, να επιβάλουμε πολύ πιο αυστηρές ποινές σε αυτούς που

παρανομούν και να δείξουμε ότι η Κύπρος μπορεί και έχει τη θέληση να γίνει καλύτερα στα θέματα που αφορούν την ευημερία των ζώων».

Κατόπιν της προβολής του πιο πάνω προγράμματος η Αρχή απέστειλε επιστολή στο Ίδρυμα, ημερομ.**13.7.2020** με την οποία το καλούσε όπως παραχωρήσει χρόνο στο Κίνημα Ενωμένων Κυπρίων Κυνηγών ώστε να τοποθετηθεί επί των δηλώσεων του κ. Γιάγκου. Η Αρχή απέστειλε και δεύτερη επιστολή ημερομ.**16.10.2020** με την οποία επιστούσε στο Ίδρυμα την προσοχή στο άρθρο 17Δ.(1) του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ.300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα). Το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου με επιστολή του Αναπληρωτή Γεν. Διευθυντή του, κ. Γ. Μαλιώτη, ημερομ.**30.10.2020** απάντησε ότι σχετικά με το επίμαχο θέμα φιλοξενήθηκε στο πρόγραμμα «**Πρώτη Ενημέρωση**», ο εκπρόσωπος Τύπου του Κινήματος Ενωμένων Κυπρίων Κυνηγών, κ. Άριστος Αριστείδου.

Έχοντας παρακολουθήσει το πρόγραμμα «**Πρώτη Ενημέρωση**» όπως αυτό μεταδόθηκε στις **30.10.2020** από το **PIK1**, ο ερευνών λειτουργός διαπίστωσε πως κατά την εκεί εμφάνιση του κ. Αριστείδου δεν του δόθηκε ευκαιρία, ούτε χρόνος ώστε να απαντήσει επί της ουσίας στις κατηγορίες του κ. Γιάγκου όπως μεταδόθηκαν από το πρόγραμμα «**Κοίτα Με Στα Μάτια**» στις **20.6.2020**. Με επιστολή ημερομ.**20.11.2020** η Αρχή ενημέρωσε το Ίδρυμα ότι το Δικαίωμα Απάντησης είναι ουσιαστικό και δεν εξαντλείται στην τυπική πρόσκληση του παραπονούμενου προκειμένου να εμφανιστεί σε ένα πρόγραμμα για ένα άσχετο ή παρεμφερές θέμα (στην προκειμένη περίπτωση η έναρξη της κυνηγετικής περιόδου τον Νοέμβριο του 2020), και ξεκαθάρισε πως θεωρεί ότι το ζήτημα παραμένει σε εκκρεμότητα.

Το Ίδρυμα με επιστολή του κ. Μαλιώτη, ημερομ.**26.11.2020** εξέφρασε την προθυμία όπως το συντομότερο δυνατό διευθετηθεί νέα φιλοξενία για να παραχωρηθεί χρόνος στο Κίνημα Ενωμένων Κυπρίων Κυνηγών και στον κ. Αριστείδου προκειμένου να απαντήσει στις δηλώσεις του κ. Γιάγκου. Η Αρχή με επιστολή της ημερομ.**4.12.2020** χαιρέτισε την ανταπόκριση και συμμόρφωση την οποία το Ίδρυμα ήταν διατεθειμένο να επιδείξει στο συγκεκριμένο θέμα, υπογραμμίζοντας τη σημασία του Δικαιώματος Απάντησης.

Το Ίδρυμα, με επιστολή του κ. Μαλιώτη ημερομ.**17.2.2021** ενημέρωσε την Αρχή πως θεωρεί το συγκεκριμένο θέμα ως λήξαν με την εμφάνιση του κ. Αριστείδου στο πρόγραμμα «**Πρώτη Ενημέρωση**» της **30^{ης} Οκτωβρίου 2020**.

Το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου απάντησε στην επιστολή της Αρχής, ημερομ.**5.4.2021** με επιστολή του Γεν. Διευθυντή του, κ. Γρηγόρη Μαλιώτη, **ημερομ.12.4.2021 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')**, υπέβαλε τις θέσεις και τις απόψεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση. Σημειώνεται ότι το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου δεν εξέφρασε την επιθυμία όπως επιθεωρήσει τον διοικητικό φάκελο της υπό αναφορά υπόθεσης, ούτε να παραστεί προσωπικά ώστε να υποβάλει προφορικώς τις απόψεις του.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων όλων των γραπτών παραστάσεων του Ιδρύματος, και κρίνουμε ότι:

- Στις **26.6.2020**, μεταξύ των ωρών **12:35 – 13:00**, κατά τη διάρκεια του προγράμματος «Κοίτα Με Στα Μάτια», το Ίδρυμα μετέδωσε ρεπορτάζ, κατά τη διάρκεια του οποίου προβλήθηκαν δηλώσεις του Αντιπροέδρου του Κινήματος Οικολόγων, κ. Άδωνι Γιάγκου ο οποίος αναφέρθηκε στη δράση των Κυπρίων Κυνηγών με προσβλητικό τρόπο, χωρίς να δοθεί το δικαίωμα απάντησης στο Κίνημα Ενωμένων Κυνηγών Κύπρου, κατά παράβαση του **άρθρου 17Δ.(1)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ.300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) (υποστοιχείο 1) (**Τα γεγονότα του υποστοιχείου, εκτίθενται στις σελ. 3–4 της παρούσας απόφασης**).

Σε σχέση με τους ισχυρισμούς του Ιδρύματος όπως αυτοί καταγράφονται στην επιστολή του Γενικού Διευθυντή του με ημερομ.**12.4.2021**, καθώς επίσης και στην επισυνημμένη επιστολή ημερομ.**17.2.2021**, η Αρχή έχει να παρατηρήσει τα ακόλουθα:

Ο ισχυρισμός ότι το Ίδρυμα «**έχει επανεξετάσει το θέμα της φιλοξενίας στις 30.10.20 στην εκπομπή «Πρώτη Ενημέρωση» του κ. Άριστου Αριστείδου, υπό την ιδιότητά του ως εκπρόσωπος Τύπου του Κινήματος Ενωμένων Κυνηγών και θεωρεί ότι έχει δοθεί βήμα στον κ. Αριστείδου για να εκφράσει τις απόψεις του**» όπως αυτός αναφέρεται στην επιστολή ημερομ. 12.4.2021 δεν γίνεται αποδεκτός από την Αρχή.

Η Αρχή έχει παρακολουθήσει το πρόγραμμα **«Πρώτη Ενημέρωση»** στις **30.10.2020** και διαπιστώνει ότι, κατά την διάρκεια της εκεί φιλοξενίας του κ. Αριστείδου δεν του τέθηκε καμία σχετική ερώτηση αναφορικά με τις κατηγορίες που εξαπέλυσε εναντίον των Κυπρίων Κυνηγών ο κ. Γιάγκου κατά τη διάρκεια του προγράμματος **«Κοίτα Με Στα Μάτια»**, το οποίο μεταδόθηκε στις 26.6.2020. Η φιλοξενία του κ. Αριστείδου στο πρόγραμμα **«Πρώτη Ενημέρωση»** αφορούσε στην έναρξη της κυνηγητικής περιόδου και η συζήτηση εστιάστηκε στο συγκεκριμένο ζήτημα. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης έγινε αναφορά και στην παραμέληση των σκύλων από μερίδα κυνηγών, αλλά σε κανένα σημείο δεν δόθηκε η ευκαιρία προς τον προσκεκλημένο ώστε να απαντήσει και να τοποθετηθεί επί των κατηγοριών του κ. Γιάγκου.

Το Δικαίωμα Απάντησης είναι ουσιαστικό, πρέπει να εφαρμόζεται επί της ουσίας και δεν εξαντλείται σε μία περιστασιακή εμφάνιση σε άλλο πρόγραμμα με άλλη αφορμή. Η Αρχή αναμένει ότι όποτε εξαπολύονται κατηγορίες προς μία συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα στα πλαίσια ενός προγράμματος, αυτή δύναται και αναμένεται ότι θα απαντήσει άμεσα αν όχι κατά τη διάρκεια του ίδιου προγράμματος, στο αμέσως επόμενο και με την ίδια χρονική διάρκεια ώστε να διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα και αμεροληψία του προγράμματος.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό του Ιδρύματος ότι **«...στο πλαίσιο των εκπομπών της προεκλογικής περιόδου που διανύουμε δίνεται στους εκπροσώπους του Κινήματος Ενωμένων Κυπρίων Κυνηγών (χρόνος) να εκφράσουν τις απόψεις τους για το Κίνημά τους»**, η Αρχή τον απορρίπτει εξίσου, επαναλαμβάνοντας ότι το Δικαίωμα Απάντησης αφορά σε συγκεκριμένες κατηγορίες και δεν αντισταθμίζεται με τον αριθμό εμφανίσεων εκπροσώπων οποιασδήποτε κοινωνικής, ή πολιτικής ομάδας στα προγράμματα του Ιδρύματος. Ούτε αναμένεται από τους ίδιους τους εκπροσώπους να τοποθετηθούν και να απαντήσουν σε κατηγορίες που εξαπολύθηκαν εναντίον τους σε άλλο πρόγραμμα, σε προηγούμενο χρόνο, αλλάζοντας το θέμα και τη ροή του προγράμματος που τους φιλοξενεί. Είναι ο δημοσιογράφος / παρουσιαστής υπεύθυνος να θέσει συγκεκριμένες ερωτήσεις ώστε ο προσκεκλημένος να τοποθετηθεί και να απαντήσει επί του προκειμένου.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων/ θέσεων/ ισχυρισμών του Ιδρύματος, και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του σχετικού προγράμματος κρίνουμε ότι:

- Στις **20.6.2020**, μεταξύ των ωρών **12:35 – 13:00**, μεταδόθηκε το πρόγραμμα «**Κοίτα Με Στα Μάτια**», το οποίο περιείχε κατηγορίες που έθιγαν τα νόμιμα συμφέροντά νομικού προσώπου, και ιδίως τη τιμή και υπόληψή του, λόγω αναφοράς εσφαλμένων ή ανακριβών στοιχείων, χωρίς να του δοθεί το δικαίωμα να απαντήσει σε αυτές.

(Τα γεγονότα του υποστοιχείου εκτίθενται στις σελίδες **3-4** της παρούσας απόφασης).

Ενόψει των ανωτέρω η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 17Δ(1)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Η Αρχή, έχει δώσει στο Ίδρυμα το δικαίωμα να υποβάλει τις απόψεις του και μπορεί, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή της, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενης κύρωσης.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στο Ίδρυμα την ευκαιρία να υποβάλει τις απόψεις του και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κύρωσης.

Η Αρχή καλεί το Ίδρυμα, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς και/ή προσωπικώς, ως επιλέξει. Η υποβολή των απόψεων του Ιδρύματος, μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του.

Σε περίπτωση που το Ίδρυμα επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς, καλείται όπως τις υποβάλει στην Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας Απόφασης.

Σε περίπτωση που το Ίδρυμα επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, καλείται όπως πληροφορήσει σχετικά την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας Απόφασης, ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση του Ιδρύματος εντός της πιο πάνω προθεσμίας, θα προχωρήσει στην επιβολή διοικητικής κύρωσης.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 28/2021(68))

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ (Τηλεοπτική Εκπομπή Ρ.Ι.Κ. Ένα).**

Ημερομηνία Απόφασης: 23 Σεπτεμβρίου, 2021

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση και Χρύσως Τσόκκου, Μελών.

Ο κ. Πάνος Κανελλόπουλος, Μέλος, αν και παρευρέθηκε κανονικά στη Συνεδρία, αποχώρησε κατά την εξέταση της πιο πάνω υπόθεσης, με βάση τις αρχές που αποφασίστηκαν στην απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση αρ. 140/2009.

Η κ. Αγγελική Λαζάρου, Μέλος, ειδοποιήθηκε κανονικά για τη Συνεδρία, αλλά δεν παρευρέθηκε λόγω απουσίας της στο εξωτερικό.

Εκ μέρους του Ιδρύματος οι κ.κ. Αυγουστίνος Τσάρκατζης, Δικηγόρος και Πανίκος Χατζηπαναγής (Υπεύθυνος Σύνταξης ΡΙΚ).

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις 26 Απριλίου 2021, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχει παράβαση του άρθρου **17Δ.(1)**, του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου κεφ.300 Α (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Το πιο πάνω άρθρο προνοεί:

Άρθρο 17Δ.(1): *Χωρίς να επηρεάζονται άλλες ισχύουσες αστικές, διοικητικές ή ποινικές διατάξεις, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ανεξαρτήτως της ιθαγένειας ή της χώρας εγγραφής του, του οποίου θίγονται τα νόμιμα συμφέροντα και ιδίως η τιμή και η υπόληψή του λόγω της αναφοράς εσφαλμένων ή ανακριβών στοιχείων κατά τη*

διάρκεια του προγράμματος, έχει, έναντι του Ιδρύματος, το δικαίωμα να απαντήσει ή να προσφύγει σε ισοδύναμα μέτρα θεραπείας.

Η Αρχή έδωσε στο Ίδρυμα το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή της, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενης κύρωσης.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στο Ίδρυμα την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κύρωσης.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **4.6.2021** κάλεσε το Ίδρυμα, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής κύρωσης γραπτώς και/ή προσωπικώς, ως επιλέξει, είτε αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του.

Επιπλέον, η Αρχή ενημέρωσε το Ίδρυμα πως εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς, θα έπρεπε να τις υποβάλει το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής.

Σε περίπτωση που το Ίδρυμα επιθυμούσε να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, κλήθηκε όπως πληροφορήσει σχετικά την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής, ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με ειδική επιστολή.

Τέλος, η Αρχή ενημέρωσε το Ίδρυμα πως εάν δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση εντός της πιο πάνω προθεσμίας, θα προχωρήσει στην επιβολή διοικητικής κύρωσης.

Το Ίδρυμα ενημέρωσε την Αρχή με επιστολή ημερομ. **15.6.2021** ότι επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής κύρωσης, προσωπικώς, μαζί με τον Νομικό του Σύμβουλο.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **14.9.2021** προσκάλεσε το Ίδρυμα να παραστεί στη Συνεδρία της ημερομ. **23.9.2021** για να υποβάλει προσωπικώς τις παραστάσεις του σε σχέση με την υπό αναφορά υπόθεση.

Στη συνεδρία της Αρχής, ημερομ.**23.9.2021**, παρευρέθηκαν, εκ μέρους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, ο κ. Αυγουστίνος Τσάρκατζης, Δικηγόρος, και ο κ. Πανίκος Χατζηπαναγής, Υπεύθυνος Σύνταξης ΡΙΚ.

Σχετικά με τις θέσεις του Ιδρύματος όπως αυτές διατυπώνονται στη γραπτή αγόρευση του δικηγόρου του με ημερομ.**23.9.2021 (Παράρτημα Α')**, η οποία κατατέθηκε ως τεκμήριο, και οι οποίες θέσεις αναπτύχθηκαν και προφορικά κατά τη διάρκεια της Συνεδρίας, η Αρχή κρίνει ως εξής:

Όσον αφορά τον ισχυρισμό του Ιδρύματος «πώς μπορεί να θίχτηκαν τα νόμιμα συμφέροντα του κινήματος κυνηγών, με την προβολή του επίδικου προγράμματος, από τη στιγμή που στο πρόγραμμα δεν έγινε οποιαδήποτε αναφορά στο κίνημα κυνηγών», η Αρχή κρίνει πως η ειδική και ονομαστική μνεία στο Κίνημα Κυπρίων Κυνηγών δεν αποτελεί προϋπόθεση προκειμένου ένα οργανωμένο κοινωνικό σύνολο να αιτηθεί δικαιώματος απάντησης σε αναφορές σε πρόγραμμα οι οποίες θίγουν τα νόμιμα συμφέροντά του και ιδίως την τιμή και υπόληψη των μελών του.

Στις Γενικές Διατάξεις του Καταστατικού Ίδρυσης του Κινήματος Κυπρίων Κυνηγών αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 2(16) ότι σκοπός του Κινήματος είναι και «η προστασία του κυνηγιού καθώς και των δικαιωμάτων των κυνηγών». Με τούτο ως δεδομένο, η Αρχή κρίνει πως το Κίνημα νομιμοποιείται να αιτείται το δικαίωμα απάντησης όταν στο πρόγραμμα «**Κοίτα Με Στα Μάτια**» το οποίο μεταδόθηκε από το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου (Τηλεοπτική Εκπομπή Ρ.Ι.Κ. Ένα) στις **20.6.2020** εξαπολύθηκαν βαριές κατηγορίες εναντίον των κυνηγών, από τον Αντιπρόεδρο του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών, κ. Άδωνι Γιάγκου, οι οποίες έμειναν αναπάντητες.

Η Αρχή θεωρεί πως οι αναφορές του κ. Γιάγκου στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, όπως για παράδειγμα, «οι κυνηγοί δεν είναι ενσυνείδητοι στον βαθμό που θα έπρεπε και καταστρέφουν και τη γλωρίδα και την πανίδα της χώρας μας», «οι κυνηγοί δυστυχώς δεν σέβονται τις μορφές ζωής που υπάρχουν στην Κύπρο και δεν επιτρέπεται να τα κυνηγήσουν, όπως τους γύπες και ακόμα και το εθνικό μας σύμβολο το αγρινό. Θεωρούν ότι είναι μαγκιά η βρώση και το κυνήγι αγρινού, έστω και παράνομα, αντί να θεωρείται εθνική προδοσία κατ' εμένα», χρήζουν απάντησης από τους άμεσα ενδιαφερόμενους, και δη τους κυνηγούς. Ένα Κίνημα σαν αυτό των Ενωμένων Κυνηγών Κύπρου είναι λογικό να θεωρεί ότι το δείγμα των πιο πάνω δηλώσεων έπληξε τη τιμή και υπόληψη των μελών

του και του κυνηγιού ως δραστηριότητα και να αιτείται να ασκήσει το δικαίωμα απάντησης.

Το αντίθετο, η στέρηση δικαιώματος απάντησης λόγω του ότι δεν αναφέρθηκε ονομαστικά το Κίνημα Ενωμένων Κυνηγών, θα καταστρατηγούσε το πνεύμα του νόμου, αφενός γιατί ο εκάστοτε κυνηγός δεν θα μπορούσε να απαντήσει ατομικά στις κατηγορίες που ακούστηκαν στο πρόγραμμα, αφετέρου επειδή δεν θίχτηκε ονομαστικά ένα Κίνημα ή ένας Σύλλογος που τυχόν να τους εκπροσωπεί. Επιτρέποντας στο Κίνημα να απαντήσει, διασφαλίζεται και το δικαίωμα απάντησης στα μέλη του Κινήματος, και κατ' επέκταση στον κάθε θιγμένο πολίτη που δυνατόν να ταυτίζεται με τις ιδέες του.

Η επίκληση από τον δικηγόρο του οργανισμού στο αστικό αδίκημα της δυσφήμισης ως αντιστοιχία με το επίδικο θέμα, κρίνεται ως άστοχη, καθότι η Αρχή δεν αποφασίζει στην παρούσα υπόθεση κατά πόσον επηρεάστηκε η φήμη του Κινήματος Ενωμένων Κυνηγών ή των κυνηγών εν γένει. Η Αρχή κρίνει κατά πόσον το Κίνημα ως εκπρόσωπος μίας συγκεκριμένης κοινωνικής ομάδας, δικαιούται να απαντήσει σε κατηγορίες οι οποίες εκτοξεύτηκαν εις βάρος της μέσω ενός τηλεοπτικού προγράμματος, με βάση το άρθρο **17Δ(1)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου κεφ. 300 Α (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Όσον αφορά στη θέση του οργανισμού, ότι «δεν θα μπορούσε να ειπωθεί και ούτε υπάρχει τέτοια μαρτυρία ενώπιον της Αρχής, ότι μέλη του εν λόγω κινήματος είναι όλοι οι Κύπριοι κυνηγοί και/ή ότι εκπροσωπεί όλους τους Κύπριους κυνηγούς, αλλά αντίθετα το εν λόγω κίνημα απαριθμεί πολύ λιγότερα μέλη από τους 50.000 και πλέον κυνηγούς που έχουμε στην Κύπρο», η Αρχή τον απορρίπτει. Ο αριθμός των εγγεγραμμένων μελών του Κινήματος δεν αποτελεί προϋπόθεση ως προς την εξασφάλιση του δικαιώματος απάντησης σε ένα πρόγραμμα στο οποίο αναφέρονται με υποτιμητικά σχόλια για μία σημαντική μερίδα της κοινωνίας, όπως αυτής των κυνηγών αρκετοί από τους οποίους είναι μέλη του Κινήματος.

Περαιτέρω, όσον αφορά στον ισχυρισμό του δικηγόρου του οργανισμού ότι, «η ουσία του πράγματος ήταν ότι δόθηκε η ευκαιρία στον κ. Αριστείδου να απαντήσει στις κατηγορίες και ουδεμία σημασία μπορεί να έχει ότι δεν έγινε αναφορά από τον δημοσιογράφο στην εκπομπή **«Κοίτα Με Στα Μάτια»**. Σημασία έχει ότι του δόθηκε η ευκαιρία να απαντήσει στις κατηγορίες που ακούστηκαν την προηγούμενη εκπομπή για τους κυνηγούς» η Αρχή διαφωνεί και τον απορρίπτει, επίσης.

Η Αρχή επαναλαμβάνει ότι το δικαίωμα απάντησης οφείλει να είναι ουσιαστικό. Όταν κάποιος κατηγορείται σε ένα πρόγραμμα και δεν του δίνεται η ευκαιρία να απαντήσει στις κατηγορίες, τότε ο εκάστοτε ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός οφείλει να παρέχει το δικαίωμα στον κατηγορούμενο να απαντήσει στο ίδιο πρόγραμμα, το συντομότερο δυνατόν ώστε να διατηρείται μια συνέχεια, ούτως ώστε ο τηλεθεατής ή ακροατής να μπορεί να φτάσει σε ασφαλή συμπεράσματα ως προς το θέμα διένεξης των εκάστοτε μερών. Η Αρχή κρίνει πως η πρόσκληση προς τον κ. Αριστείδου να παραστεί στο πρόγραμμα **«Πρώτη Ενημέρωση»** το οποίο μεταδόθηκε στις **30.10.2020** δεν θα μπορούσε να αποτελεί ουσιαστική εφαρμογή του δικαιώματος απάντησης δεδομένου του παρελθόντος χρόνου από τη μέρα μετάδοσης του προγράμματος. Η Αρχή είχε καλέσει το Ίδρυμα με επιστολή της, ημερομ. **13.7.2020** να δώσει χρόνο στο Κίνημα Ενωμένων Κυνηγών ώστε να απαντήσει στα όσα ειπώθηκαν στο πρόγραμμα της 20^{ης} Ιουνίου 2020. Η Αρχή επανέλαβε το ίδιο αίτημα με διαδοχική επιστολή στις **16.7.2020**. Η πρόσκληση από το πρόγραμμα **«Πρώτη Ενημέρωση»** προς τον κ. Αριστείδου, ήρθε με το πέρας σημαντικού και πολύτιμου χρόνου (πέραν των τριών μηνών), ο οποίος ουσιαστικά εξουδετέρωνε την ουσία απάντησης στα όσα λέχθηκαν στο πρόγραμμα της 20^{ης} Ιουνίου 2020.

Επιπλέον, η πρόσκληση στο πρόγραμμα **«Πρώτη Ενημέρωση»** προς τον κ. Αριστείδου αφορούσε κυρίως στην έναρξη της κυνηγετικής περιόδου και όχι στα όσα ειπώθηκαν από τον αντιπρόεδρο του Κινήματος Οικολόγων – Περιβαλλοντιστών, κ. Α. Γιάγκου. Η Αρχή αποδέχεται το γεγονός ότι έγιναν παρεμφερείς ερωτήσεις προς τον κ. Αριστείδου σχετικά με τις κατηγορίες που δέχεται κατά καιρούς το Κίνημα και οι κυνηγοί. Η ουσία όμως ήταν να απαντήσει συγκεκριμένα στα λεγόμενα του κ. Γιάγκου, εντός του ίδιου προγράμματος, εφόσον το αίτημα για εξάσκηση του δικαιώματος απάντησης ηγέρθη εξαιτίας των συγκεκριμένων δηλώσεων του στο συγκεκριμένο πρόγραμμα της 20^{ης} Ιουνίου 2020.

Εξ ου και η Αρχή απορρίπτει επίσης τη θέση του κ. Πανίκου Χατζηπαναγή, ο οποίος κατά τη διάρκεια της Συνεδρίας ανέφερε ότι «Φιλοξενήσαμε τους κυνηγούς κατά την προεκλογική περίοδο σε 30 περιπτώσεις σε τηλεοπτικές εκπομπές και συζητήσεις του ΡΙΚ. Μάλιστα υπήρξαν και περιπτώσεις που ενώ προσκλήθηκαν δεν παρευρέθηκαν, δεν μπορούσαν να προσέλθουν στις εκπομπές, λόγω απουσίας εκπροσώπων τους. Τους φιλοξενήσαμε σε ειδική εκπομπή για το περιβάλλον και τον πολιτισμό, τους φιλοξενήσαμε σε ειδική τηλεοπτική εκπομπή όπου έγινε ειδική αναφορά στις κατηγορίες που δέχονταν οι κυνηγοί. Επίσης θεωρούμε ότι η προβολή και οι ευκαιρίες προβολής των απόψεών τους μέσα στον Μάρτη και τον Απρίλη ήταν εξαιρετικά περισσότερες από ένα

απλό δικαίωμα απάντησης και αναντίστοιχες σε χρόνο υπέρ του κινήματος από τις κατηγορίες».

Η Αρχή επαναλαμβάνει ότι στην παρούσα υπόθεση δεν τίθεται θέμα πρόσκλησης και αριθμητικής παρουσίας του Κινήματος Ενωμένων Κυνηγών στα προγράμματα του Ιδρύματος. Η Αρχή κρίνει κατά πόσον δόθηκε η ευκαιρία στο Κίνημα να απαντήσει ρητά σε κατηγορίες που εξαπολύθηκαν εναντίον του σε συγκεκριμένο πρόγραμμα, σε συγκεκριμένη ώρα από συγκεκριμένο πρόσωπο. Η εμφάνιση εκπροσώπου του κινήματος σε άλλα προγράμματα δεν λειτουργεί ως αντιστάθμισμα, καθότι ουδείς αναμένει από τον εκάστοτε καλεσμένο να απαντήσει σε προηγούμενες κατηγορίες, προηγούμενου προγράμματος, χωρίς την απαραίτητη δημοσιογραφική «πάσα» από τον παρουσιαστή / δημοσιογράφο. Η Αρχή γνωρίζει ότι όλα τα ραδιοτηλεοπτικά προγράμματα παρουσιάζονται βάσει προσχέδιου (σημ. 'σκαλέτας') η οποία δεν επιτρέπει αποκλίσεις χωρίς την έγκριση του αρχισυντάκτη της. Ως εκ τούτου δεν αναμένεται από τους καλεσμένους να κατευθύνουν ή να αλλάξουν τη συζήτηση, απαντώντας κατά το δοκούν σε κατηγορίες που αφορούσαν σε άλλο πρόγραμμα, ειδικότερα όταν έχει παρέλθει ουσιαστικός χρόνος από τη μετάδοση του.

Τέλος, όσον αφορά τον ισχυρισμό του δικηγόρου του οργανισμού, ήτοι «παρακαλώ όπως λάβετε υπόψη το γεγονός ότι έχει παρέλθει πέραν του ενός έτους από τότε που μεταδόθηκε η επίδικη είδηση», η Αρχή επισημαίνει ότι εξετάζει υποθέσεις και επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις ακολουθώντας τις διαδικασίες όπως αυτές καθορίζονται από τη νομοθεσία της. Ταυτόχρονα ως διοικητικό όργανο οφείλει να συμμορφώνεται προς τις πρόνοιες του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου 158 (Ι)/99 και την υπάρχουσα νομολογία του Ανωτάτου και Διοικητικού Δικαστηρίου σε πλείστα όσα θέματα, όπως σύνθεσης και λήψης αποφάσεων κατά τα διάφορα στάδια της ενώπιον της διαδικασίας.

Το διοικητικό όργανο πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 10 του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου, να ασκεί την αρμοδιότητά του μέσα σε εύλογο χρόνο. Ο εύλογος χρόνος δεν είναι έννοια αμιγώς χρονολογική. Ο καθορισμός του εύλογου χρόνου, σύμφωνα πάντα με το άρθρο 10 του εν λόγω Νόμου, εξαρτάται από τις εκάστοτε ειδικές συνθήκες. Εξαιτίας της πανδημίας COVID-19 και τη συμμόρφωση με τα πρωτόκολλα του Υπουργείου Υγείας, το διαρρεύσαν διάστημα του ενός έτους από τη διάπραξη της επίδικης παράβασης μέχρι την τελική απόφαση της Αρχής είναι καθόλα εύλογο και το απαιτητώς αναγκαίο.

Όσον αφορά στην υποδειχθείσα από τον δικηγόρο του οργανισμού υπόθεση **Αντώνης Βασιλείου ν. Δημοκρατίας Ποινική Έφεση αρ. 6937**, -εκτός του ότι αυτή αναφέρεται σε ποινικές υποθέσεις, όπως σαφώς συνάγεται από το περιεχόμενό της-, ο λόγος για τον οποίο συνήθως προσμετρά η καθυστέρηση είναι η μεταβολή των συνθηκών του παραβάτη, κάτι που προφανώς δεν ισχύει στην παρούσα υπόθεση.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε υπόψη της όλα τα ενόπιόν της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των προφορικών θέσεων του κ. Πανίκου Χατζηπαναγή, και του δικηγόρου που εκπροσώπησε το Ίδρυμα, κ. Α. Τσάρκατζη, καθώς επίσης και των λοιπών γραπτών θέσεων του Ιδρύματος για σκοπούς επιβολής κύρωσης, αποφασίζει όπως επιβάλει στο Ίδρυμα για την παράβαση που έγινε στις **20.6.2020** την ακόλουθη κύρωση:

Για την παράβαση του άρθρου **17Α.(1)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου κεφ.300 Α (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), το διοικητικό πρόστιμο των **€4.000**.

Το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των **€4.000** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

Επί τη ευκαιρία, η Αρχή θα ήθελε να εκφράσει την δυσαρέσκεια της για την στάση του Ιδρύματος κατά τη διάρκεια της εξέλιξης της παρούσας υπόθεσης, απαξιώνοντας εν τέλει τις υποδείξεις της Αρχής για όσο πιο γρήγορη, άμεση και ουσιαστική παροχή του δικαιώματος απάντησης προς τους παραπονούμενους.

(Ρόνα Κασάπη)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου